

► **Afmetingen**

Bodem 31 x 20

Hoogte onder de rand binnen 42 cm

Bovendiameter 47 x 37 cm

Egmondse draagmand

De Egmondse draagmand is gemaakt van bruine- en witte teen en in een blokpatroon gevlochten. Het is een traditioneel model dat in gebruik was in De Egmondten, tot na de Tweede Wereldoorlog. De vissers in De Egmondten noemden zo'n mand een dreegmand (draagmand) en zij gebruikten hem voor allerlei soorten transport, onder andere bij het strandjatten. Vroeger diende de mand, getuige oude afbeeldingen, ook voor het vervoer van vis en garnalen. De vissersschepen 'landden' toen nog op het strand. Het mulle duinzand bemoeilijkte de toegang tot het strand met kar of kruiwagen. Vandaar dat juist in dergelijke kustplaatsen het dragen van een mand op de rug lang in gebruik is gebleven.

De "dreegmanden" werden in drie maten gemaakt en besteld bij de Alkmaarse mandenmakers. De kleine maten werden gebruikt door de vrouwen en kinderen om bijvoorbeeld bramen te pluk-

ken in de duinen. De vrouwen ventten de vruchten uit, met de mand op de rug. Tot voorbij 1930 verkochten de vrouwen hun waar. Niet alleen in hun eigen dorp, maar zij liepen ook naar de omliggende dorpen.

De boeren in De Egmondten binnen het duingebied gebruikten de rugmanden ook, onder de naam "kriel". Opmerkelijk is dat in Schotland de benaming "creel" bekend is, echter voor een geheel ander type mand.

Waarschijnlijk zijn rugmanden ook in andere kustplaatsen gebruikt.

► Materiaal

- 6 lagen 8-8,5 mm
- 4 beslagtwijgen 8-8,5
- 15 inslagtwijgen 5 mm
- 22 staken 8 mm
- 9 witte kimtwijgen 6 mm
- 6 bruine kimtwijgen 6 mm
- 64 witte inslagtwijgen 6 mm
- 64 bruine inslagtwijgen 6 mm
- 2 witte en 2 bruine oortwijgen 8 mm
- 2 bruine twijgen voor stroppen 7 mm
- 28 bruine staken (voet) 6 mm
- 3 witte kimtwijgen 5,5 mm
- 3 bruine kimtwijgen 5,5 mm

► Werkwijze

De bodem maakt je met 3 lagenparen. Als de beslagtwijgen tweemaal geknoopt zijn werk je de bodemstukken uit elkaar, door nog tweemaal rond te paren. Daarna inslag mat-

ten op 2 plaatsen tot aan de maat. Dan 22 staken insteken en meteen aanprikken en omhoog brengen. De eerste opzetkim begint met de voet en wordt naast de staken gestoken. Eenmaal enkel rond dan bijsteken met wit. Na ronde twee op het begin van de rugzijde de 3 witte dunne kimtwijgen vervangen door 3 bruine. Aan het einde van de rugzijde gebeurt dat ook met de overige 3 witte. Eenmaal rond weer overgaan naar wit op dezelfde manier.

De Hollandse eer maken met afwisselend een bruine en een witte teen. Als de kleur moet veranderen om het blokpatroon te verkrijgen, leg je twee keer achter elkaar dezelfde kleur in. Hoe hoog de blokken worden ligt aan het moment wanneer je van kleur verandert. Vlecht door tot de gewenste hoogte en let daarbij op dat de rugzijde recht naar boven loopt en de achterzijde wat verder uitloopt.

Er komt geen bovenkim in. De rand van de mand is achter 2 voor 5. Steek vervolgens de bruine staken voor de voet in, en leg tweemaal rond afwisselend bruin en wit een kim van 3. De rand van de voet is achter 2 voor 4.

De mand krijgt nog 1 of 2 oren. Deze zitten op de rechte zijden van het ovaal. In het geval van één enkel oor zit deze aan de kant van de rug, zodat de mand makkelijker te tillen is. De stroppen waren van bruine teen en bedoeld om de rand van de mand langer goed te houden. Deze maak je midden op de bocht aan linker en rechter zijde van de mand.

Het draagtouw dat door de mand heen loopt werd er vroeger nooit bijgeleverd, dat was voor de gebruiker om er aan te maken.